

# פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מילים טובות

פרשת שלח

בס"ד | גיליון מס' 183

## כיצד מחברת, כוס מים ותחנת דלק, שינו חיים?

ויוציאו דיבת הארץ (י"ד, ל"ב)

נחשקות, להוביל אנשים למהפכות חיים אדירות מימדים. למילה יש כח, וכשאדם שומע מילה טובה, מחמאה, גיבוי, או אפילו סתם יחס חיובי - זה יכול לשנות את חייו, יכול להביא אותו להגשמת כל שאיפה.

כולנו פוגשים אנשים, כל יום, כל היום. מילה טובה אחת, טפיחה על השכם, אמירת הערכה רבת משמעות - יש להן את הכח 'להנשים' אנשים, לתת להם כח חדש וחיות מחודשת. ילד ששומע מילה טובה ממחנך, נער שזוכה למילת הערכה מרעהו, אדם הנהנה מ'בוקר טוב' חיובי ומחוייך המלווה במחמאה כנה - זה יכול להוביל אותם לשינוי התפיסה העצמית שלהם, זה יכול להעניק להם יכולת התמודדות מול כל אתגר עתידי.

זהו בדינו, ממש בדינו. כל אחד מאיתנו יכול. גם ילד קט יכול להחמיא לחברו, בחור יכול לתת מילה טובה לרעהו, מלמד או מחנכת יכולים להעניק גיבוי ותמיכה לתלמידיהם, וכך גם אם ואם לילדיהם, שכן לשכנו, כל אחד מאיתנו לבעל המכולת, לנהג האוטובוס, למי שיושב לצידו בבית הכנסת או בעבודה, ובוודאי בחיק הבית פנימה. בפניו הדבר תלוי, במילה טובה שלנו או יכולים לשנות חיים!

פרשת השבוע מגלה לנו את כוחן ההרסני של מילים, כיצד בני ישראל נאלצו לגלות 38 שנים מיותרות במדבר, רק בגלל מילים מיותרות. מאידך גיסא, אלו שדיברו בטובת הארץ, כלב בן יפונה ויהושע בן נון, עד כמה זכו ומעלתם גדלה ונתעלתה, רק כי אמרו את המילים הנכונות.

הבה ניקח מהם את המסר, נבין מהו כוחה של מילה, עד היכן הדברים מגיעים. מילים שלנו מחוללות מהפכות, מזכות את הזולת, מרוממות את נפשו, הבה נעניק אותן מכל הלב ולכל מי שאנו נפגשים בו. כך נזכה להעניק לעצמנו ברכת שמים, ושידו הפתוחה והרחומה של בורא עולם תשפיע עלינו שפע טובה וברכה!

### שתי קושיות מונצחות לנצח!

במשרדה של ישיבה מוכרת ומפורסמת, נערכה באותו יום ישיבת הנהלה יוצאת דופן. הנתונים שעלו על השולחן היו ברורים: המצב הכלכלי בכי רע, הישיבה עומדת בפני שוקת שבורה. המשכורות לא משולמות, ספקי המזון מאבדים סבלנות, נדרשת תוכנית חירום להצלת הישיבה.

בצר להם פנו אנשי הנהלה לראש הישיבה הנערץ, מרביץ תורה ששמו הולך לפניו, וביקשו ממנו לחרוג ממנהגו ולצאת לחו"ל למסע חירום לגיוס כספים. אמת, ראש הישיבה התנה מלכתחילה את עבודתו במקום בכך שלא יהיה לו כל קשר למצבה הפיננסי של הישיבה, אך הפעם אין ברירה. כששמע ראש הישיבה את המצב לאשורו נענה על אתר, ובחלוף כמה ימים כבר ישב על המטוס, בדרכו לנדיבי עם.

בהיותו בחו"ל, הוצמד לו נהג שיקח אותו ממקום למקום, מביתו של גביר אחד למשנהו. ויהי באחד הימים החמים והלוהטים, בהיותם על אם הדרך החליטו הנהג

אם יש משהו שמלווה את כל אחד מאיתנו, מנער ועד זקן, בכל גיל ובכל מצב, הוא הרצון להיות מבורך באופן תמידי בשפע אלוקי, בברכת שמים. אנו יודעים ומאמינים שכאשר ברכת שמים מתלווה ליהודי, היא הולכת לפניו ופותרת לו את כל הבעיות, מעניקה לו שקט נפשי, בריאות איתנה, נחת מהילדים, פרנסה ברווח, עושר ואושר.

כל ברכות טוב תלויות בהשפעה אלוקית, בברכת שמים מעל. אנו חפצים ושואפים להיות ראויים לכך שהברכה תחול עלינו, להגיע למצב שנחוש שברכת שמים מלווה אותנו, חופפת עלינו מכל צד. אנו מבינים שבברכה הזו תלויה הצלחתנו בחיים, לכן אנו כה רוצים להביאה אל ביתנו ולהעניק לה נוכחות בחיינו.

אבל איך עושים את זה? איך מגיעים למצב שברכת בורא עולם תובטח לנו ללא עוררין? איך מובילים לכך שנהיה מבורכים מידי בורא עולם בכבודו ובעצמו, באופן שוטף ויומיומי? איך נזכה שברכת שמים אכן תלווה אותנו בכל עת?

**התשובה לכך היא, כי ישנו כלי מיוחד, שיש לו מסורת עתיקת יומין, והוא עובד, הוא מצליח, הוא מבטיח ברכת שמים. לכלי הזה קוראים 'זיכוי הרבים'. כשיהודי מזכה אחרים, כשהוא פועל לרומם את נפשות זולתו, כשהוא מקדיש כוחות וזמן להעניק לאחרים חוויות רוחניות חיוביות שירוממו אותם - הוא זוכה לברכת שמים צמודה.**

זו לא הבטחה שלנו, זה גילוי מרגש אותו חושף הזוהר הקדוש, ודבריו מובאים בספר 'חרדים': אברהם אבינו - היהודי הראשון, הצטיין בתכונת זיכוי הרבים שפיעמה בו, הוא נהג לזכות עוד אדם ועוד אחד להכיר את בוראו, פעל לרומם את נפשות טובביו. לכן הוא זכה שה' בעצמו בירך אותו, ככתוב בפסוק 'השם בירך את אברהם בכל'.

מאז ועד היום, הזכות הזו מוסיפה לעבוד ולפעול. זיכוי הרבים הוא כלי עם היסטוריה מפוארת, המעניק ליהודי את ברכת ה'. וכך מתאר הזוהר, חושף טפח מהנעשה בהיכלות העליונים, כי בעת שאדם מזכה את רעהו ומרומם את רוחו, מביאים את דמות דיוקנו לפני בורא עולם, המברך אותו באותה הברכה בה בירך את אברהם אבינו, בברכת שמים תמידית. מדהים! כל אחד מאיתנו יכול לזכות, זה תלוי רק בנו, אם נזכה את הזולת - נזכה בברכת ה'!

אלא שעדיין, זיכוי הרבים עלול להיתפס כמשימה קשה או מורכבת. יש בינינו אנשים שאופיים שקט וצנוע, הם לא מסוגלים 'להרים' פרוייקטים עתירי זיכוי הרבים. יש מבינינו מי שחושבים שזיכוי הרבים הוא משימה חשובה ומרגשת, אך היא נועדה לאנשים בעלי יכולת כלכלית או גאווית, כאלה שיש להם קשרים או כישורים מיוחדים.

אך המציאות שונה: לכל אחד מאיתנו יכול להפוך למנוף אדיר של זיכוי הרבים. לכולנו יש את האפשרות לזכות בתואר הנכסף 'מזכה הרבים', כי לכולנו יש כלי, הוא הפה. המילים שיוצאות לנו מהפה, יכולות לרומם אנשים משאל תחתיות לפסגות

### שיחה קצרה, משמעות ארוכה...

הבחור זיהה את המלמד ממרחק, ורץ אליו מיד. 'כמה אני מחכה לפגוש אותך, אני חייב לספר לך משהו!'

המלמד היה המום. אותו בחור הוא תלמידו לשעבר, הם נפרדו כבר לפני שנים, ומאז לא נפגשו. לפתע הבחור מסתער עליו באהדה וחייב לספר לו משהו?! במה מדובר? 'אני חייב לך את החיים שלי!' - פתח הבחור ואמר, 'כל מה שזכיתי בו - הכל בזכותך!' - קבע 'מה?' - היה תורו של המלמד לתהות, 'מה קרה? למה כוונתך?'

'אספר לך', חייך הבחור ואמר, 'היה זה כשהייתי תלמידך, לפני כעשר שנים. ביום הראשון של השנה, קיבלת את המידע שאני מאובחן כהיפר-אקטיבי וכל ההיסטוריה השלילית שלי, ודווקא לכן קראת לי לשיחה קצרה עוד באותו יום, ואמרת לי משפט אחד שמלווה את חיי מאז ועד היום: 'גם אני היפר-אקטיבי. דע לך שזו תכונה מובילה בקרב גאוני תבל, אם משתמשים בה באופן נכון - מגיעים להישגים כבירים!'

קרוב לעשר שנים חלפו מאז. הבחור לא שכח. המשפט הזה החזיק אותו, רומם אותו, וכפי שהעיד בעצמו באוזני המלמד שסיפר לנו את הדבר - המשפט הזה הוא שהוביל אותו להצלחה הלימודית והאישית שלו. ואין כמו סיפור זה כדי ללמדנו, עד כמה מחנך או אב יכולים למנף קשיים לנקודות זינוק, להפוך מהמורות להצלחות, בעזרת מילים טובות ברגע הנכון. הבה נעניק את המילים הטובות הללו, בפנינו ובלבבנו לעשות!

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל בן מאיר הלוי גולדשמיט (אריאלי)

וראש הישיבה לסטוט מהמסלול ולהיכנס לתחנת דלק סמוכה, לרכוש מי שתיה מרווי צימאון ומחיי נפש. היה זה דבר חריג מאוד, בדרך כלל הם לא עוצרים בחנויות, אך הפעם הצמא הגובר הכריע...

הם נכנסו לתחנת הדלק, ומיד בגישתם אל הדלפק, המוכר כמו קפא על מקומו. היה זה נער צעיר לימים, שפשוט עמד והביט בדמותו של ראש הישיבה במשך שניות ארוכות, ונאלם דום מרוב הלם והפתעה. ראש הישיבה הבין מיד שמשוה אינו כשורה, וכשהבחין כי הנער מחווייר ומסמיק חליפות, לחץ את ידו ושאל: 'אמור לי, אנו מכירים מאיזה מקום? האם נפגשנו פעם?'

הנער ההמום, חייך במבוכה והנהג בראשו. 'האם ראש הישיבה לא מכירני? הלא אני שמעון א., למדתי אצלכם בישיבה!'

**'מה? - נחרד ראש הישיבה, 'שמעון הצדיק?! שמעון שלנו?! איך הגעת לכאן? כמה שאני מתגעגע אליך, לשמוע את הערותיך המחכימות... הלא אני זוכר את התמדתך לשם ולתפארת, כיצד הגית בסוגיות הנלמדות בהתמדה ובכישרון כה רב, בעיון ובהעמקה. איך עולם התורה יפסיד ראש ישיבה כמוך?!'**

**לשמע הדברים, פרץ הבחור בכבי נסער. עיניו כשני נחלים שוצפים, הדמעות קלחו מהן ללא הרף. 'אומנם? - שאל לפתע, 'האם ראש הישיבה מתכוון למה שהוא אומר? הלא זו הפעם הראשונה שאני שומע את זה!'**

**'לא יתכן! - נשא ראש הישיבה את ידיו לצדדים, 'הלא הייתי בטוח בכך, ואם לא אמרתי את זה עד עכשיו - זו טעות שלי! הלא במחברת שלי על מסכת פסחים, רשומות בשמן שתי קושיות שאתה שאלת, למען אזכור כי אלו פנינים מפניך המאיר, וכדי שבעתיד - כשכוכבך יזרח בשמי עולם התורה, יונצח למזכרת שאתה תלמידי! הלא אתה ראש ישיבה מבריק בפוטנציאל!'**

כששמע הבחור את הדברים המה לבו, והדמעות שבו לעיניו, זולגות ללא הרף. ראש הישיבה לחץ את ידו בחום, ושב על הדברים, מתאר בפניו את הקושיות אותן שאל הבחור, באיזו סוגיא אן עוסקות ומתי נשאלו בדיוק... הבחור התרגש עד כלות הנפש, ולפתע פרצה מלבו זעקת - שאלה:

**'רגע, וזה נגמר? עכשיו כבר מאוחר מדי? הפוטנציאל הלך? - שאל מעומק לבו, כשגחלת של תקווה ניצתת בשולי קולו...**

**'מה פתאום?! - קבע ראש הישיבה מיד, 'מי שהוא פוטנציאל של ראש ישיבה - הוא פוטנציאל כזה לנצח! לא מאוחר עדיין, ממש לא! אתה יכול לשוב אלינו ולהתקבל באהבה, הקושיות הגאוניות שלך עדיין ממתירות לתירוצים גאוניים לא פחות!'**

כששמע הבחור את הדברים, גאה לבו באושר, ועד מהרה קיבל החלטה אמיצה. שבועיים אחר כך התפקד בלדתו של ראש הישיבה, אשר קיבלו בחביבות ובשמחה יתירה, וראשית - הוציא את המחברת היא של מסכת פסחים, והוכיח לו כי אכן כן, קושיותיו רשומות בשמו לנצח.

ולמים, כאשר אותו בחור אכן קם והפך למרביץ תורה מוכר, סיפר ראש הישיבה את הדברים בכינוס מחנכים של ארגון 'לב שומע', בו השתתף גם הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, מפיו שמענו את הסיפור במלואו, ולמדנו בא:

מילה אחת. כמה כח יש בה, איזו עוצמה. כמו כור אטומי אדיר, יכולה מילה אחת להחיות נפשות, לשנות סדרי עולם. נקל לשער כמה תועלת היתה אילו היו המילים הטובות הללו נאמרות מראש, חוסכות מהבחור מסע נדודים ומבוכה ברחבי תבל. מדהים לגלות כמה פעלו כשנאמרו, לאיזו מהפיכה הובילו.

כשאנו פוגשים אדם מוכר או זר, צעיר או מבוגר, הבה נראה לנגד עינינו את המפגש המרגש בתחנת הדלק, כיצד מילים אחדות הובילו בחור שכבר עזב את כל הטוב שבתורה לשוב ולהסתער עליה בחיבה. הבחורים הללו, האנשים הללו, נמצאים סביבנו, סביבנו ממש. בכל עת יש לנו הזדמנות לתת מילה טובה, לחולל מהפך בנפשות לאורך ימים. זה יזכיר הרבים הגדול ביותר שבישג ידו של כל אחד ואחד מאיתנו, והוא המבטיח לנו שפע ברכה וברכת שמים תמידית!

## ארבע מילים שיצרו 'ערב תה'...

כבר כמה שבועות שר' משה מתרוצץ בחו"ל, מנסה את מזלו בגיוס כספים לצורך נישואי בתו. אלא שחרף כל מאמציו והשתדלותו טרם הגיע לתוצאה המקווה, הוא חש כי הימים וההליכות לא מניבים את התוצאה הנשאלת. בלילה אחד, כשישב וחשב מה עוד יוכל לעשות, עלה בזכרונו בחור אחד שלמד עמו בישיבה וכיום מתגורר בחו"ל, והוא החליט להשיג את פרטיו ולפנות אליו, אולי יחוס הלה ואולי ירחם, אף שהקשר ביניהם מנותק מזה שנים...

כשהתקשר, ולאחר מילות נימוס ראשוניות, פרש ר' משה את סיפורו ללא גינונים מיותרים, הסביר כי גלה לחו"ל כדי להקל את מצבו הכספי לעת נישואי בתו, אך עד עתה העלה חרס בידיו. הוא ביקש את עזרת ידידו לשעבר, כי יעשה למענו משהו ויסייע לו להיחלץ ממצבו הכספי הדחוק. כששמע הידיד את הבקשה, הגיב כי ינסה לסייע לו, ויחזור אליו בעוד מספר ימים.

ר' משה לא ידע איך לפרש את התשובה, היא נשמעה קצת כהתחמקות, ומאידך - בכל זאת היה בה איזה זיק של תקווה. הוא המתין בקוצר רוח מספר ימים, והתרגש לראות כי ידידו חוזר אליו, משמע - בשורות טובות בפיו...

ועוד איזה. הידיד הודיע לו, כי ארגן למענו 'ערב תה', קיבץ קבוצת נדיבים עשירים שיעלו לביתו ביום המחר בשעה פלוגית, והוא מזמין את ר' משה לשאת בפניהם דברים. הלה הדגיש כי מדובר בקבוצה נכבדה של אנשי עסקים מכובדים, וכדאי לו לר' משה להכין נאום מרגש שיפתח את הלבבות והכיסים, על מנת למקסם את תוצאות ערב ההתרמה.

ביום המחר, התייצב ר' משה בבית רעהו בשעת ערב מוקדמת. הידיד ערך שולחן כיד המלך, וקיבל בחיבה את פני ידידו וחבריו, שותפיו העסקיים ונדיבים מוכרים, שעלו ובאו לערב ההתרמה, שנראה היה שהוא נדיר מסוגו, בטח בביתו של אותו ידיד. ר' משה נשא בפניהם דברים נרגשים, והדברים היוצאים מן הלב נכנסו אל הלבבות, והפיקו שיקים בסכומים נכבדים ואף מפתיעים...

בסיומו של הערב, היה ר' משה המאושר באדם. לכוז התפתחות לא יחל ולא ציפה, הוא לא האמין כי ידו משכבר הימים, עמו מנותק הקשר זה עידן ועידינים, יתמסר למענו כל כך, יפתח את ביתו, יזמין את חבריו, יפעל למענו במסירות כה גבוהה. לאחר שהודה לו בחום, פנה אליו ר' משה ושאל:

**'אמור לי בבקשה, אתה עושה את זה הרבה פעמים? קורה הרבה שאתה עורך 'ערב תה' כזה למען מטרת צדקה? הידיד חייך, כמו המתין לשאלה הזו, ונענה על אתר: 'אומר לך את האמת: פעמים רבות התבקשתי לעשות כן, זו שיטה מוכרת וידועה כאן בארצות הברית, אך תמיד סירבתי. זה לא האופי שלי...'**

**'למה הפעם חרגת ממנהגך? - הסתקן ר' משה לדעת. 'מה הביא אותך לשנות מדרכך ולהתמסר למעני כל כך, הלא הקשר בינינו מנותק מזה זמן, ואף בישיבה לא היינו החברים הכי קרובים... מה גרם לך לפעול במסירות כה גדולה למעני?'**

**הידיד חייך במבוכה קלה, עיניו הצטעפו בדמעות, והוא אמר: 'כמה מילים. כמה מילים שלך...'**

ר' משה חש כי ידידו מתרגש, ונתן לו את הזמן לספר את הסיפור לאשורו. היה זה בהיותם בחורים בישיבה, כך סיפר, וביום מן הימים חש בדידות, הוא הרגיש שאינו מקובל ואהוד בחברה, והתחושות הללו הובילו אותו לתסכול עמוק וכואב, שהוביל להחלטה דרמטית ומצערת: לעזוב את הישיבה ולצאת לדרך חדשה, שתוצאותיה מי ישרוך...

כבר ארזתי את החפצים, החלטתי שזהו. זהו ונגמר. אינני יכול עוד. אלך לחפש לעצמי משהו אחר, לא בין כותלי עולם התורה. ואז, ירדתי לקומת הכניסה לקחת משהו, ועל ידי הדלת נעמדתי לרגע, בוהה בחלל. ולפתע נכנסת לבנין, אני זוכר את זה כמו היום, חזרת מהמכולת, בקבוק שתיה בידך, פתחת את דלת הבנין ושעטת פנימה בחוסר זהירות...

הידיד פרץ בכבי נסער, ניכר שהוא מספר עכשיו את סיפור חייו. ר' משה נבוך, לא הבין כיצד האישום על אותה שעטה פנימה בחוסר זהירות הפך למעשה כה אצילי ומסור שחברו עשה למענו. ואז המשיך הידיד ואמר:

**'נתקלת בי קלות, קיבלתי מכה קלה, לא משהו רציני. אבל אז, לא המשכת, גם לא מלמלת סליחה רפויה. עצרת מהמירוץ, ניגשת אליי ואמרת את המילים הבאות, מילים שלא אשכח לעולם: 'אני מצטער, לא התכוונתי לפגוע בבחור חשוב ומצויין כמוך!'**

האיש שתק לרגע. ארבע המילים האחרונות שאמר, כך הגדיר, הן סוד חייו!

**'חזרתי לישיבה. המילים שלך הפיחו בי טללי תחיה. פרקתי את חפצי האישיים מהמזוודה, נותרתי בעולם התורה, ב"ה התחנתתי, הקמתי משפחה, חיי מאושרים בסייעתא דשמיא. אבל רק שתדע, שלאורך כל השנים, מאז ועד היום, ארבע המילים 'בחור חשוב ומצויין כמוך' - זה מה שמחזיק אותי, זה מה שמחיה אותי!'**

ולכן, כשהתקשרת וביקשת עזרה, חשתי שזו הזדמנות חיים להשיב טובה למי שהציל את חיי, פשוט כך. הרגשתי שיש לי את האפשרות לגמול לך כחסדך, להודות לך באמת. הרי המילים שאמרת הצילו את חיי, נתנו לי טעם בחיים. אין לי מילים להודות לך עליהן, לפחות השבתי לך טיפה מן הים מהערכת העמוקה כלפיך!

ר' משה אפילו לא זכר את הדבר, היה המום לשמוע שכמה מילים שאמר בבחרותו, הצילו את רעהו וגרמו להצלחתו האדירה כעת, והם נפרדו בדידות עמוקה. סיפרו של ר' משה הגיע אלינו ממקור נאמן - כפי ששמעו ידידי הרה"ח שלמה פרידמן הי"ו, והוא מציף מסר חד, ברור ונוקב:

**כמה גדול כוחה של מילה. גם כשהגיעה כבדרך אגב, בהיתקלות לא צפויה - היא חוללה מהפך, הובילה בחור להצלחתו הרוחנית והצלחתו האישית. על אחת כמה וכמה, כמה כדאי להיות דרוכים וערוכים להעניק מילים טובות כאלו, לפזר מחמאות כנות לכל מי שאנו פוגשים בו. לעולם לא נדע, מילה טובה אחת שלנו יכולה לחדד מערכות, לשנות סדרי עולם, להעניק למאן דהוא חיים חדשים. מחמאה אמיתית ומוקירה מעומק הלב, בכוחה לחולל נפלאות.**

הבה לא נחמיץ הזדמנויות כאלה, הבה נחפש אותן בכל יום ובכל שעה. הבה ננצל אותן עד תום, נפתח את ליבנו ונעניק מפינו טללי תחיה, מחמאות כנות, מילים טובות ודברי עידוד מעומק הלב. אלו דברים שיכולים להציל חיים ולרומם אנשים, זה יזכיר הרבים הגדול והטוב בעולם!